

Nizami ƏLİOĞLU

“QARAQUŞ”UN OVU

◆ *Hekayə*

Kənd evlərinin arasından çıxıb düz üstünə gələn polis maşınının gur işığı onun gözələrinə necə düşdü, tərənəməyə macal tapmadı; nə özünü, nə də torpaq boşaltdığı çalovunu gizlədə bildi. Əslinə qalanda hər tərəf dümdüzdü, gizlənməli bir yer də yox idi.

-Bir bu mərdimazar oğlu çatmırdı, - deyə əli çalovlu kişi dodaqaltı deyindi.

Maşın yüngül enişli yamacın adda-budda yovşan kol-kosunu basa-basa gəlib düz çalanın qırağında dayandı. Güclü işıq gözələrinə deşirdi. Düşündü ki, "bəlkə də, bayaqdan bəri daş hasarın tinində durub məni izləyirmiş". Yerdən tərənəmədi. Polis faraları söndürmədən qapını açıb ehtiyatla maşından düşdü, gah gur işıq selinin qabağında quruyub qalmış əli çalovlu kişiye, gah da çalaya baxıb kinayə dolu səsle:

-Nə qayıırırsan, a kişi? - Soruşdu.

Çalovlu kişi çiyinlərini atıb:

-Heeç... e-lə-be-lə... - dedi.

Polis gözünün birini kişinin əlindəki uzun saplı çalovdan ayırmadan bir addım qabağa durub maraqla çalanın içinə boylandı.

-Hı, necə yeni "e-lə-be-lə"? Məni e-lə salırsan?.. Gecənin bu vədəsi, əlində lapatke yerin altını üstünə e-lə-be-lə çevirmisən?!.. - Yənə də kişinin əlindəki çalova baxdı. Bu kişinin boy-buxunu da, əlində bərk-bərk tutduğu çalovu da sanballı idi. Bir yandan da gözdən aralı olan çöllük. İstər-istəməz ehtiyatlandı. - Hələ bir az anıra dur görüm! - Titrək səsle kişinin üstünə çəmkiirdi.

Heykəl kimi quruyub qalmış kişi birdən-birə canlandı, qabağa yeriyib nə isə demək istədi.

-Hüseynalı məllim...

-Yerindən dəbərmə! - Əmr edən polis geriye necə sıçradısa az qaldı yovşan koluna ilişib küreyi üstə yere dəysin. Müvazinetini birtəhər saxlayıb, - Sənə anarıya deyirəm, üstümə gəlirsən, - dedi.

-Hüseynalı məllim...

Polis yənə də onun sözünü kəsdi.

- Başqa söhbətləri buraxaq getsin! - dedi. - Əvvəlcə əlindəkini yere qoy, özün də üç-dörd addım dala dur. - Bu vaxt gözü bir az aralıdakı tək çarxlı əl arabasına sataşdı. - Bəh-bəh, hələ bu araba nədi?

Heç bir cavab verə bilməyib, udquna-udquna qalan kişi calovu verə qoyub itaətkarlıqə geriye qaldı.

Polis faraların işiq saldığı calanın kenarında çömbəl bir nə qədər diqqət yetirsə də, bir şey anlaya bilməyib yənə də üzünü kişiye tutdu.

- Açığını deyim, kimdən gözleşəm də, bax, şəxsən səndən belə xəta-karlıq gözleşmədim. Səni bir başqa cür tanıyırdım e... heyf, heyf mənim zənnimdən... Yaxşı, niyə elə baxırsan, kəməndüz danışıram?... Düz adamsansa, niyə bütün kənd adamı kimi sən də yixilib isti yorğan-döşeyində köpməmiş? Xəberin var saat neçədi? Bax, nədi səni gəcənin bu vədəsi dartıb bura gətirən? De görüm, həyat-bacandan üç-dörd yüz metr aralıda nə qazıyb çıxarırsan? Yəqin ağır şeydi ki, aparmaq üçün arabə də gətirmisən... Niyə danışıram? Belkə mənimlə "qaçdı-tutdu" oynayırsan, hə? - Hər ehtimala qarşı ayağının altındakı calovu ayaqbağabistinin dabaniyla kişidən bir az da uzaqlaşdırdı. Rinqə üstünlüyü ələ almış boksçu sayığı qəti hücumə keçməyə çalışdı. - De, de görüm nə çıxarırsan buradan?!

- Çıxarıram, - Kişi yənə də udqundu, lakin tam sakit tərzdə, - basdır-ram, - dedi.

-Basdırırsan? - Polis təəccüblə kişini ayaqdan-başə bir də süzdü, - Nə basdırırsan, ə?

Ürək hərəketlə yarımadım qabağə gələn kişi yalvarş dolı səsiə:
-Deyilməli döğül, Hüseynalı məllim... - dedi.

Polis:
- Məzalənirsən mənimlə? - soruşdu. Sonra səsinə bir pərdə də ucaldı: - De görüm nə basdırırsan burada? - Tam rəsmi şəkildə xəbər aldı.

Kişidən səs çıxmadı, eləcə gözələrini döyə-döyə gah yuxarı, gah aşağı baxdı. Qəzəbini cilovlaya bilməyən polis səsinə daha da qalxdırdı:
-Səndən söz soruşuram, burada nə basdırırsan?!

-Dedim ki, deməli döğül, - Kişi polisi tərəfə baxmadan pıçiltılı səslə cavab verdi.

-Nə yapısmısən bu bir sözün quyruğunduz? "Deməli döğül, deməli döğül..." Adama hər şeyi elə dedizdirir ki, yumşaq-yumşaq... - Polisin şirin dilə keçməkdən savayı yolu qalmadı. - Sən gəl, nə özündü, nə də mənə bir belə icniltmə. Özünündə də el-oba içinde böyük hörmətli var, vətəransən. Dörd-beş il gece-gündüz səngərdə erməniyə güllə atırsan. Lazım olanda mən də gedəcəm.

Kişi şaqqaqnaq çəkib güldü.
-Pah atonnan! - dedi.

- Bud dobn, cavab ver. Sənin yerinə bir başqa olsaydı, gülməzdü, gözünündə qarasını tökərdü... De görüm nə basdırırsan burada?!

Kişinin tükü də tərənmədi, əvvəlki təmkinlə:
-Təpəmə güllə də çaxsan; xeyri yoxdu, Hüseynalı məllim. Deyiləsi döğül.

- dedi.

Polis çaş-baş qalıb:
-Ay adam balası, - dedi, - bir başə düş, bə boydana kəndin başına da, ayağına da bu tükü tökülmüş küt başına cavabdehəm. - Furajkasını çıxart o biri əliylə keçəl başını şappıdatdı.

Kişi gülməsdü.
-Orasını bilərəm, - dedi.

Polis döyükdü.
-Neyi bilirsən, ə, kütlüyümü?

-Yox, kəndə cavabdeh olmağını:

-Hə də, bunu bilirsən, atana rəhmət. Bu saat hər yanda heyvanat oğurluğunun baş alıb gətidiyinə də mənəndə yaxşı bilirsən. Amma boş bir şeydən ötəri bir saatdı mənə burada yubadırsan.

-Səni niyə yubadım ki? Tələsən yerin var, get də.
Polisin onsuz da domba olan gözleri böyüyüb bir az da hədəqəsindən çıxdı.

-Mənə barmağına doladığın bəsdir... Bəsdiridığın zibilin nə olduğunu bilmədən harə gedə bilərəm?

-Hi-hi... Zibil də bəsdirirarlar?
Polis duruxub bir müddət gözələrini döydü, sonra:

-Doğrudan a... - deyə şahədat barmağının ucuyla gicqahına döyəctədi. - Belkə var-dövlət bəsdirirsən, hə?

... Kişi ucadan güldü:
-Toyun olsun, - dedi. - Allah mən şükür, İndi ki; demokratiyadır, heç kim pulunu-parasını gizlətmir. Yəni elə səfeh oldum ki, əlimə var-dövlət düşdü - özü də bir arabə yükü, - mən də gətirib gözüməndə İraq yerdə torpağə bəsdiridim? Ha-ha-ha, ay Hüseynalı məllim...

Əsəbindən polisin sifəti ayıldı. Kopuş barmaqı əlini kişinin sifəti önündə oynadıb:

-Bununla nə demək istəyirsən?! - Soruşdu. - Belkə səfeh mənam?! Mənə azdırmağə çalışım! Səni xəbərənd edirəm, sualına cavab verməsən, operativ qruppanı bura tökməli olacağam! - Səsinə endirdi. - Onda artıq gec olacaq. İstəsəm də sənə köməyim dəyməyəcək.

-Nə operativ qruppa, Hüseynalı məllim, onu neyirsən? Axı burada nə var ki, həll edə bilməyək?... Sən gəl, bu işi yoluna qoy, qurtarsın getsin... Elə bil heç görməmişin. Mənə camaat arasında diqqət oluncə.

Polis zənnlə baxan gözələrini kişinin ayırmadan başını buladı, biçimin altında özündən razı halda gülməsdü.

-İndi elə deyirsən... Yadımdadı, öten il beş qotur qoyunuva görə pişiyimi ağacə dırmaşdırtdım? Həe, düz dörd dəfə rəisimin qəbuluna girmişdin. Az qalmışdı paqonların qıxartırsın. Üzümə direnirdin ki, guya kənddəki bütün oğurluqlardan xəbərmin varmış.

-Vardı ki deyirdim də.

-Noolar, noolar... Deməli, hələ də dediyinin üstündə durursan, hə? İndi bilirlər ki, kim oğrudu, kim doğru... Bilerlər, qardaş, bilirlər. - Kəmərinə keçirdiyi ratsiyanı çıxardı. - Sonuncu dəfə soruşuram, burada bəsdiridığın nədir? Bax, deməsən, atama lənət yerin altını üstünə çevirməsən. - Kişinin xımrı-xımr gülməsədiyini görüb bir az da çoşdu. - Nədi ə, belkə inanırsan?!

-Niye ki, inanıram. İntəhasi bir şeyi bilmirəm, torpağın altını üstünə neylə çevirəcəksən, mənim lapatkamla?

-Polisin dil-dodağı əsdi.

-Zarafatı burax mənimlə... Ə, sən nə sıyafir adamsan, bu boyda haqq-hesabın qabağında lağlağı da əliyə bilirsən?

-Kişi tam ciddi:

-Cənab leytenant, - dedi. - Xahiş edirəm danışığınıza fikir verin! Sərhədinizə saymayım!

Polis çaşdı.

-Ə, mənə... mənə yol göstərirsən, ağıl öyrədirsən?... Nə edirəm ki, bəyət... Amma ki, dedələrin bir misali var ə, deyillər, "elə gül ki, axıracan güləsən". Belə baxıram, sənin işin gülməknən yox, ağlamaqan - qurtaracaq: Günahkar mənə bilmiş; qardaş, özünü bil... Ratsiyanın böyründəki düyməni basıb çağırdı. - Qartal... Qartal, Qaraquşə cavab ver!

Bu çağırışı çoxdan gözləyirmişlər kimi, dərhal cavab esjidildi.
 - Qartal esjidir!.. Esjidir Qartal...
 Kişi cəld hərəkətlə polislin üstünə atılıb ratsiya tutan elindən yapışdı.
 - Ə, Hüseynali məllim, başına dönün, nəyə lazımdı bu hay-küy?
 Polis bu yalvar-yapışdan şişib başa döndü.
 -Burax ə, burax görün ratsiyalı... Ə, sən öl, day gecdi, çağırılmıyam
 operativ qruppanı... Bu nədi ə, polis zabitanı müqavimət göstərsən?! Ə,
 sən öl, sənə baha başa gələr.
 -Nə müqavimət-filan, Hüseynali məllim? Yeni deyirəm...
 Ratsiyayla növbəti çağırış kişinin sözünü ağzında qoydu.
 -Qaraquş, sənə nə oldu?!.. Rabitəyə cavab ver, Qaraquş!..
 Polis kişiye müraciət:
 -Yaxşı, nə deyirsən, - dedi. - Mənə bir cavab verəcəksən, yoxsa töküml
 qruppanı bura, ananı ağılatmışam?
 Kişi narazı tərdə:
 -Mənim anamı diğalar da ağılada bilməyib, - dedi, - olsun ki, gədə-güdə
 ağılatın... Bir halda ki, məsələni çürüdə bilsənsən, özün bilən məsləhətdir,
 kimi çağırırsan, çağır gəlsin. Bir Allahdan savayı heç kimdən qorxub
 ələmirəm.
 Ratsiya yenidən səsləndi.
 -Qaraquş!.. Qaraquş, cavab ver!
 Polis əsəbi hərəkətlə düyməni burub ratsiyayı söndürdü.
 -Bu yaşa gəlmişəm, sənin kimi tərs adamla üzleşməmişəm. - Nə iş
 düşünüb mülayim dilə keçdi. - Ay atam, ay qardaşım, indi sənin basdırdığın
 top döğül, tüfəng döğül, qorxasan, çəkənsən. De görüm...
 Kişi onun sözünü kəsib:
 -Nə bilirsən, - dedi. - Bəlkə lap tankdı... - Polislin qarlı-qanlı baxdığını
 görüb yaranın üstünə düz basmağa çalışdı. - Özün bilirsən ki, zəmanə
 dəyişib, hərə əlinə düşəni çırışdırıb kəsibçitmişliyi əleyir. Cəbhədən gəldiyim
 heç iki il döğül. Əşitməmiş olmaszsan, komandir rota olmuşam, gözəl
 imkanlarım club əlimdə...
 Polis də taktikasını dəyişməli oldu.
 -Kişi oğlusan, mən ölümlü Səndən xoşum gəldi... Gəl belə şərtleşək, əgər
 bu kalafadan tank çıxdı, sənə bir söz desəm, köpəyoğluyam öz payıma.
 Yox, əgər başqa şey çıxdı... Bəx, onda məndən incikliyin olmasın ha...
 Basdıracağam səni.
 -Kişinin dodaqları qaçdı.
 -Hi-hi... Onu bacarmaq lazımdı, Hüseynali məllim. Özünü nahaqdan söymə.
 -Nə döşünə döyürsən, ə? Bəlkə arxanda zirpi dayunnan-zadunnan var,
 bilmirik.
 -Dedim ki, bacarmaq lazımdı. Çünki mənim basdırdığım şeyə heç bir
 statiya-filan düşmür.
 Polis yaman yerə aşxamladığını bildiyindən, qovrula-qovrula qalıb dö-
 zürdü. Əlinin yeməli oşadı çoxdan kişini qaralayıb bu şirli-müəmmalı palaya
 basmış, onunla söz göləsdirən ağzını çət qana bulamışdı. Amma neynəsən
 ki, gücə qalsə, heç bu kişinin bir qolunu belə qatlaya bilməzdi. Üstəlik de
 neçə il dalbadal cəbhədə döyüşmüş bu adamın tərs üzünü hələ öten il
 qoyunları oğurlanan vaxt lap yaxından tanımışdı. Beş anq-uruq qoyunun
 pulunu artıqlaması ilə cibindən ödəməyincə kişi ondan əl götürməmişdi. Nə
 vaxtdı daxilində gəzdirdiyi sağalmaz yaranın heyfini çıxmaq üçün esil
 meqam olsa da, hələ ki, polis derinə getməkdən yayınmıyca çalışır, bununla
 belə, kişinin onunla gözgöresi əylenməyi içinə od qoyurdu.

- Ay mənim əzizim, sən deyən şey ələ qorxulu predmet döğülse, niyə
 adını çəkmirsən, əl götürək yaxannan?
 -Çünki deyiləsi döğül.
 -Allah-u-əkbər!.. Ə, sən nə səbirli adamsanmış.
 Kişi de polislin içində nə çəkdiyini, üstəlik də öten ildən bəri ona qarşı
 ürayində gəzdirdiyi kin-kidürətini düyməmiş deyildi. Yaxşı bildirdi ki, kiçik
 de olsa dəlil-sübut kifayətdi ki, polis birce anda əfi ilan kimi kükrəyib
 zəhərli dişini üzə çıxarsın. Bununla belə, arxayınlıqla danışmağında
 davam edirdi.
 -Səbrli olmağın nəyi pisdı? - Ehtiyatla polislin küreyinə toxundu. - Bu
 səbrdən sənə də olsa nə olar? Heç nədən çoxub özünən çıxarsan. Gören
 deyər nə club.
 Polis altıdan-yuxarı kişiye dikilmiş gödənişini qırıb:
 -Ə, lotusan?!.. - deyə soruşdu. - Hələ məni çox saryacaqşan?
 Kişi də əylilib donqar, sıvrı burnunu az qala polislin gözüne soxdu və şax
 üzünə:
 -Lap bele lotuyam! - çığırdı. - Lap ondan da bətəryam, sənə dexli var?!
 Sənə lotuluq yaradır, mənə yox?!
 -Mənə lotu deyirsən?
 -İndi ki, belə oldu, yaxşı ələyib deyirəm. Bə lotu necə olur, ə?.. Öz
 aramızdı, burda ikimizdən qeyri kimse yoxdu, sən o atanın goru...
 -Sağ-çilla atamı öldürmə!
 -Əgər kişi, yeni deyirsən, doğrudan bu kəndin lotu-potusunu, oğrusunu
 tanımırısan?.. Tanıyrsan axı...
 -A kişi, mən nə bilim... Sən də ələ söz danışsın ki...
 -Yox da, dilin çəşib-ələməsin, Hüseynali məllim. Hamısını ovcunun içi
 kimi gözəl tanıyrsan. Sənsiz bir köpəyoğlunun həddi nədi barmaq tərpedə.
 Öten il qəbuluna gedib-gəldiyim o vıdansıız rəisin də bu işlərin içində...
 Biz də çərəyi qulağıma yemirək ha... Bə bu, lotuluq döğül siz ələyirsiz?!..
 Polis dili topuq qala-qala:
 -Belə şəre-sürülyə görə adamı bilirsən nəyiləyirlər? - Qara-qorxu gəlmək
 istədi. - Sorğu-sual ələmədən ötürürlər içəri.
 -Yenə də içəri bəşləməklə hədəyiləyir? Ondan başqa nə bacarırsız?
 Doğru irad eşidəndə əls bir yalın yanımız gıcitkən sürtürülər.
 Polis yenidən cin atna mindi.
 -Ağzına gələni danışma!
 Kənd əvərlərin arasında maşın sirenasının həyəcanlı səsi esjidildi. Polis
 ratsiyanın düyməsini cəld burub açdı. Rabitədə onu çağırırdılar.
 -Qaraquş, Qaraquş, Qartal cavab ver!
 -Qartal, sizi esjidirəm!
 -Bayaqdan niyə susursan?! Bağırımızı çatlatdın ki... Haradasan?!
 Salamətçildiqdim?
 -Kəndin ayağında ki dəmiryol sekilinə yaxın yerdeyəm. Şübhəli kənd
 sakini yaxalamışam.
 -Gözle, gəlirik.
 Kişi qurcalan nə işə demək istədi. Polis cəld silahını çıxardıb ona tuşladı
 və əmr etdi.
 -Yerində fərağət dur, dəbərme!.. Allah haqqı, odlaram! - Sonra başını
 bulayıb təəssüf dolu səslə əlavə etdi. - İndi daha heç mənik döğül. Özün
 günahkarsan. Mən istəməzdim ki, işlər belə qalızlaşə.
 -Gözünün içinə qədər yalan danışdığını ələ səsinin tonundan duyub bilən
 kişi:

-Nə deyirəm ki, Hüseynali məllim, canın sağ olsun, - dedi. - Vallah, şahın da bir gün nökrə işi düşür.

-Nökrə də olanda dili başına bəla olmasa yaxşıdı.

Kənd evlərinin arasından sürətlə çıxan damı göy işıqlı "UAZ" döz onlara sari yön aldı. Bir göz qırpmında maşından düşən altı polis əməkdaşı onları üzük qaşı kimi araya aldı. Şişmanqarın kapitan sahe müvəkkilinin kişiye təsladığı tapançası barmağının ucuyla aşığı endirib:

-Tabe olmur? - Soruşdu.

-Eledir, cənab kapitan. - Leytenant üzgün tərdə cavab verdi.

-Nə məsələdi, leytenant? - onun cavabını gözlemədən diqqətlə nəzərdən keçirdiyi kənd sakinine baxdı. - Deməli, dinc durmuruz, - dedi. - Ehb, bu insanlar necə də dəyişiblər... Üstərindən gözünü ayıran kimi əlli min oyundan çıxırlar... Həə, de görək nə zibil qaynatmısın?

Kişi başını qaldırmadan:

-Heç nə, - dedi.

Dodaq büzən polislər bir-birilə baxışdılar.

Kapitan rixşəndle:

-Deyirsən ki, bu ocaqüstə sənə evündən çıxarıbı bura gətirdi və üstüvə tapança çıxartdı, ələmi? - Soruşdu.

Kişi dinmədi.

Leytenant:

-Cənab kapitan, görürsünüz də özünü aparmadıyı? Bir saata yaxındı mənimlə də çilingaç oynayıv. - Çalaya sarı işarə elədi. - Burada nə basdırıdığını demək istəmir.

-Burda basdırıb? - Kapitan da əyilib çalaya boylandı, lakin heç nə anlamayıb. - Nə basdırıb ki, bura?

-Dəsə nə var ki, demir axı... Birce sözün quyruğundan yapışib, "deməli doğul", Kapitan öz-özünə deyindi.

-Boje moy!.. Dərdimizə bax, Allah! Belə də müsibət olar?.. - Birdən sərtaşməsi sifətini kişiye tutdu. - Demirsən?!.. Bəs, indi neyniyək, he neyniyək! Kişi bayaqkı təmkinle:

-Nə bilim, - dedi. - Özünüñ bilən...

Kapitan əsəbini cılovalaya biləyib kişinin yexasından ikeilli yapışdı.

-Biz nə deməkdii? "Nə bilim... Özünüñ bilən məsləhətədi". Gecənin bu vaxtı biziñmə əylənməkdən həzz alırsan?! De görüm, nə basdırımsan burda?!

Kişi yexasını kapitanın əlindən aldı:

-Bağışla, cənab kapitan, dəyə bilərəm. - Dedi və acıq vermiş kimi, gülməsədi də.

Leytenant:

-Başı xarabmış ki bu adamın, ay uşaqlar, - dəyə ortaya şikayətəndi.

Polis əməkdaşlarından biri məsləhət verdi.

-Lapatkasını verək əlinə, nə basdırıb, necə basdırıb, özü də çıxartısın.

Kapitan bu təklifə sevinədi.

-Əla, çox gözəl! - dedi. - Hani lapatka, gətirin görüm!

Leytenant cəld çalovu qaldırıb kişiye uzatdı. Kişi çalova tərəf gözünün ucuyla da baxmadı.

-Mənilk doğul, - dedi.

Leytenant kapitanı sarı baxıb qımışdı, yəni, gör bir saatdı mən nələ çəkmişəm bu tərs oğlu tərsdən. Kapitan yenidən əsib-coşdu.

-Nə danırırsan, ay? Necə yeni mənilk doğul? Deyirsən, sən basdırıraqcaşan, biz çıxaraqcağıq?

-Nöğ də çıxarmalısız ki? Qoyun, durub da basdırıldığı yerdə. Çıxarılas şey olsaydı, özüm çıxardım da.

Leytenant yenə dözdədi.

-Görürsüz də, cənab kapitan, - dedi. - Bu adamın ağılı yerindədi, ya yox? Kapitan dedi:

-Noclar, canı sağ olsun! Qoyun, hələ ki şellənsin özüyüñ. Bu adam sonra ağıllanacaq. Alma bilirsüz də, sonrakı peşmançılıq fayda vermir.

Leytenant:

-Eledir, cənab kapitan. - dedi. - Sonra o qəder dizinə döyəcək, minnetçi saldıracaq ki...

Kapitan onun sözünü kəsdi.

-Nə isə, o daha bizlik doğul, - dedi. - Çıxarmır, qoy çıxarmasın. Aciz qalmaq. - Leytenantın küreyinə döyəcədi. - Özün başla görüm, çaxart çalanın torpağını.

Leytenantın sifeti əyilib anlaşılmaz şəkile düşdü, nə isə demək istəsə də, sözü hülqumundan qaytarıb uqdundu. Əyilib həvəssiz-həvəssiz çalaya girdi, yumşaq torpağı çöle atmağa başladı. Beş-on çalov torpaq atandan sonra lapatkının yumşaq bir şeyə toxunduğunu hiss etdi. Çalovu kenara qoyub torpağı əyləle eşələməyə başladı. Qəfil nə baş verdise, diksinib çaladan kenara sıçradı. Maşının işığında leytenantın avazınıñ rəng-rufunu gören kapitan da ister-istemez üşür-gəyən kimi oldu.

-Nədi, nə oldu? Əlüvü ilan-qayın sancmadı ki? - Kapitan soruşdu.

Leytenant derindən nəfesini derib:

-Ələlim tü-üklü yum-şaq bir şeyə toxundu. - Kəkələdi.

-Tüklü... yumşaq? - dəyə təkrar edən kapitan özünü aıldıan-aldıdan qımışan kişiye tutub qəzəblə soruşdu. - Deməyəcəksən, nə olan şeydi bu tüklü... Kişinin qəhqəhəsi kapitanın sözünü ağzında qoydu.

-Ha-ha-ha! Vallah, gülməyə də bilirməm. Axı nəyinizə lazımdı ki, nə basdırımsam? Öz itimi də basdırımda kiminləşə gəyşməliyəm?

Üç-dörd polis eyni vaxtda təəccüblə:

-Nəyi?! - Dəyə soruşdular.

Kişi davam etdi.

-Hələ gündüzdən yava itlər təkləyib heyvancıqazımı boğmuşdu. Mən özümü yetirincə yarırcam olmuşdu, nəfəsi güclə gedib-gəlirdi. Dedim, bəlkə ölmədi, dirildi. Qucağıma alıb heyətimə apardım. Neynmək olar, qalması bura, gecədən xeyli keçmiş öldü. Açığı, dedim ki, gündüz ayıb olar - bizim kəndin adamını tanıyırsız da - qoy hələ gecəyən basdırım gətsin...

Leytenantdan savayı hamı qəşş əyləyib az qala özündən getmişdi. Handan-hana özünə gələn kapitan:

-Həə, dedin ki, sənə də başuva Əlağa Vahidin it əhvalatı gələr? Qonum-qonşun evüvə başsağığına yığılar? - birdən səsinə rəsni ton verdi. - Ayıbı, sluşiy, çox ayıbdı. Yəke kişisan, bir it ölüsünə görə millətə toplamısın bura.

-Millətə bura mən yox, "Qaraquş" yığıb.

Hamı əsəbi-əsəbi dodaqlarını gəmirən leytenantı baxdı. Kapitan yenə də zarafatdan qalmadı:

-"Qaraquş"un ovu bundan artıq olmaz ki.

Leytenant özünü o yere qoymadı.

-"Qaraquş"un kime nə pislisi dəyib? - Əlini it sahibinin çiyinə qoydu. - Kişi ölüsünü tək basdırımayacağıdı ki.

Yenə hamı ürkədən güldü. Leytenant xəlvetə salıb it sahibinə göz ağırtıdı və yavaşca:

-Bizimki qalsın sonraya! - dedi.